

BIBIANA

medzinárodný dom umenia pre deti

MALÝ A VEĽKÝ

Výstava o tom, že aj malé deti môžu robiť veľké veci

25. marec 1999 - 30. máj 1999

Kapitoly výstavy

1. Čo je veľké a čo je malé

- rovnakí
- malý vo veľkom
- veľký v malom

2. Čo je v nás veľké a čo je v nás malé

- aj malé môže byť veľké
- aj veľké môže byť malé

3. Dobré srdce

MALÝ A VEĽKÝ (25.3.- 30. 5.1999)

BIBIANA, medzinárodný dom umenia pre deti pripravila na **25.marec 1999, 16:00**, vernisáž interaktívnej výstavy pod názvom **Malý a veľký**.

Výchovné stereotypy, ako píšú v scenári autorky výstavy **Alexandra Fischerová** a **Alexandra Petrovická**, keď dospelí často siahajú k argumentácii typu „na to si ešte malý“, fixujú v psychike dieťaťa paušálne delenie sveta na malé - teda menejcenné, nevýznamné, slabé či hlúpe - a veľké - teda významné, dôležité, ktoré všetko vie a môže.

Výstava má ambíciu pomôcť deťom aj dospelým tento stereotyp potlačiť. Na jednej strane je výzvou, aby sme akceptovali hodnoty, ktoré do života prinášajú deti. Na druhej strane povzbudzuje sebavedomie dieťaťa pri hľadaní skutočných hodnôt, ktoré sa neraz ukrývajú v „malých činoch“.

Hrdinom výstavy a sprievodcom návštevníkov je farebný panáčik Hugo. Citlivé a vtipné riešenia scenára z výtvarného hľadiska dotvorila autorka výtvarno-priestorového riešenia **Soňa Sadilková**.

Výstava má tri časti.

V prvej časti (Čo je veľké a čo je malé) ponúka deťom svet hier, v ktorom sú samy - podľa rozličných vekových kategórií - strojmi pravidiel.

V druhej časti (Čo je v nás veľké a čo je malé), komponovanej filozofickejšie, sa deti oboznámia so svetom hodnôt, ľudských pocitov a charakterov, a to tak, aby si uvedomili, že kvalitu života môžu ovplyvňovať aj svojim - hodnotovo veľkým - konaním.

V tretej časti (Čo si ty urobil dobré) prechádza výstava k autentickým výpovediam detí o dobrých skutkoch, ktorými potešili a prekvapili malých a neraz i veľkých.

Motto výstavy:

„Ak chceš byť veľký, sám musíš pre to čosi urobiť.“

Výstavou si BIBIANA pripomína aj 10.výročie prijatia Deklarácie práv dieťaťa.

„...lebo si ešte malý...“

zvykneme my, dospelí, hovoriť deťom a zväčša je tým diskusia ukončená. Zvyčajne tým myslíme to, že dieťa ešte nemá dostatok skúseností na správne posúdenie situácie, alebo je nám jednoducho nepohodlné diskutovať, vysvetľovať, či presvedčať. A možno niekedy ani nevieme svoj postoj obhájiť. Zdá sa nám to prirodzené, veď takýto argument používali dospelí aj pri našej výchove.

Argumentácia typu „...lebo si ešte malý...“ fixuje v psychickej štruktúre dieťaťa paušálne delenie sveta na „malé“, ktoré je menejcenné, hlúpe, slabé...a „veľké“, ktoré vie a môže všetko.

Výstavou „Malý a veľký“ máme ambíciu tento stereotyp myslenia nabúrať. Zrelativizovaním pojmov chceme podnietiť návštevníkov k uvažovaniu nad tým, aké rôzne významy môžu tieto pojmy vyjadrovať. Výstava je výzvou, aby sme dokázali akceptovať hodnoty, ktoré vnášajú deti do života. Chceme, aby mali deti možnosť uvedomiť si, že ich „veľké“ činy sú nezastupiteľným obohatením nášho sveta. Zároveň by sme boli radi, keby výstava nielen posilnila sebavedomie dieťaťa, ale aby ho tiež motivovala k hľadaniu naozajstných hodnôt, ktoré sa neraz skrývajú v zdánlivo „v malom“.

Výstava je obhajobou dieťaťa ako plnohodnotnej bytosti, ktorá má svoje vlastné vnímanie a posudzovanie sveta, vlastné túžby a hodnoty. Dieťa chápeme ako rovnocenného partnera, ktorý má svoje práva formulované v Deklarácii práv dieťaťa.

Veríme, že spoločný zážitok rodičov a detí, ktorý im výstava poskytne, prispeje k ich vzájomnému zblíženiu a porozumeniu.

AJ MALÉ DETI MÔŽU ROBIŤ VEĽKÉ VECI

Tomáš Obert má 15 rokov a **zachránil život človeka**. Malé dievčatko sa hralo na zamrznutej rieke, ľad sa pod ním preboril, Tomáš nestratil duchapritomnosť a vytiahol dievčatko spod ľadovej kryhy.

Dobrá novina sa nazýva podujatie pri ktorom chodia skupinky detí koledovať v čase Vianoc. Popri tom sa koná zbierka na projekty pomoci v núdzi deťom tzv. III.sveta. Akciu pripravili a zorganizovali **eRko - Hnutie kresťanských spoločenstiev detí** po prvý krát v roku 1995 a zmyslom tejto aktivity je učiť deti podávať pomocnú ruku tým, ktorí to potrebujú a cez pomoc iným tak mať možnosť hlbšie prežiť tajomstvo zmyslu kresťanských Vianoc.

V treťom ročníku Dobrej noviny v 1997/98 koledovalo **8730 detí a mladých ľudí** a celkovo sa vyzbieralo **4,312 mil.** slovenských korún. Z výťažku bolo podporených 9 projektov v Keni, Ugande, Etiópii a Sudáne.

Celoslovenská súťaž **EKO nápad storočia** iniciovaná Slovaftom bola určená všetkým základným školám s druhým vyučovacím stupňom. Súťažiaci škola mala vypracovať návrh na ochranu životného prostredia vo svojom okolí, ktorý by chcela realizovať v prípade finančnej podpory. Realizovalo sa 13 eko nápadov. Napríklad deti zo ZŠ v Dubnici nad Váhom realizáciou projektu **Ekostena** zabránili prenikaniu výfukových plynov, hluku a prachu do školského areálu. **Výsadbou ovocných stromov a nového včelína** oživil školský sad žiaci ZŠ Čierna. Pre **záchranu a sprístupnenie sírneho prameňa** sa rozhodli deti zo ZŠ Marhoň. Aby sa mohla **korytnačka močiarna vrátiť do svojho starého domova** vyčistili žiaci ZŠ Somotor oblasť Tajba. O **návrat bociana bieleho** sa postarali deti zo ZŠ Snina, ktoré im vybudovali a osadili hniezda...

Medzinárodné detské hnutie Na vlastných nohách - Stonožkové hnutie vzniklo pred 9 rokmi. Myšlienka hnutia je viesť deti k empatii k tým, ktorí ju potrebujú a pomôcť im postaviť sa na vlastné nohy. Deti pomáhajú deťom v nemocniciach tak, že **maľujú obrázky s vianočnou tematikou** a tie sa predávajú po celej Európe a v poslednom období i v Severnej Amerike a Austrálii. Slovenské a české deti počas tohto obdobia vyzbierali viac ako **40 mil slovenských korún**, ktoré sa využili na nákup zdravotných prístrojov pre detské oddelenia nemocníc. Na Slovensku bolo takto zakúpených **13 prístrojov pre nemocnice** v Košiciach, Banskej Bystrici, Bratislave, Ružomberku, Trenčíne, Šali...

+ veľa malých každodenných dobrých skutkov, ktoré robia deti.